Picasso

EXPOSITION INATTENDUE

KJARVALSSTAÐIR 31. 5.–27. 7. 1986

Picasso

EXPOSITION INATTENDUE

Dediée aux peintres

Listahátíð í Reykjavík 1986

Formálsorð

Sá einn veit
er víða ratar
og hefur fjöld um farið.
Hávamál.

Engin listgrein verður mikil af sjálfu sér. Hún þarf að þiggja næringu úr þrem rótum. Ein er listamaðurinn, snillingurinn sem skapar af hugsun sinni og listfengi. Önnur er hin þjóðlega rót, sú sem tengir listina þjóðarsögu og sál. Hin þriðja rótin er sú sem veitir næringu frá öðrum þjóðum, annarri menningu, annarri hugsun.

Um aldir hafa íslenskir og norrænir listamenn vitað þetta. Orð Hávamála um að „Sá einn veit er víða ratar" hafa verið þeim sjálfsagður sannleikur. Þeir hafa sótt meistarana heim um alla veröld, lært af þeim, þegið næringu fyrir þjóðlega list sína, komið aftur heim og skapað meiri og fegurri verk en áður. Þvílíkar pílagrímsferðir hafa verið, eru og munu ávallt verða íslenskri list og íslenskum listamönnum nauðsyn.

Nú gerast þau stórtíðindi í íslenskri menningarsögu að einn hinna miklu meistara málaralistarinnar sækir okkur heim. En það eru ekki aðeins Pablo Picasso og verk hans sem koma til okkar. Með þeim kemur dýrmætur þáttur heimsmenningarinnar, andblær og hugsun sem við vöxum af að hafa í návist okkar.

Enn sem fyrr munum við læra af meistaranum. En nú eru það ekki einasta íslenskir listamenn sem geta setið við fótskör hans. Íslensk alþýða á nú kost sem aldrei fyrr að njóta návistar við suður- og mið-evrópska list eins og hún hefur risið hæst á þessari öld. Íslensk þjóðmenning verður að ríkari. Íslenskur raunheimur stækkar við slíka heimsókn. Og ef til vill segir það öðrum þjóðum nokkra sögu um Ísland og Íslendinga að þvílíkir dýrgripir málaralistarinnar sækja okkur heim og dvelja með okkur um stund. Fyrir það erum við þakklát, sjálfstæð menningarþjóð í Norðurhöfum.

Vigdís Finnbogadóttir, forseti Íslands

Foreword

No art achieves greatness by itself. It has to receive nourishment through three roots. One of them is the artist, the genius who creates by virtue of his intellect and artistry. The second is the national root, the one that connects art with the history and spirit of the nation. The third root is the one that transmits nourishment from other nations, other cultures, other ways of thought.

For ages Icelandic and Nordic artists have been aware of this. The saying of the Hávamál that "He alone knows who has widely travelled" has been a self-evident truth for them. They have sought out masters all over the world, learned from them, received nourishment for their national art, returned home to create greater and more beautiful works than before. Such pilgrimages have been, are and will remain essential for Icelandic art and artists.

It is a great event in our cultural history for Iceland to be visited by one of the greatest masters of painting. And Pablo Picasso and his works do not come here alone. They are accompanied by a precious element of cosmopolitan culture, by a spirit and intellect whose presence will enlarge us.

Now as before we will learn from the master. But this time the privilege of sitting at the master's feet is not granted to Icelandic artists only. The Icelandic public now has a unique opportunity to enjoy the presence of some of the greatest examples of European culture in this century. The Icelanders' world of experience is expanded by such a visit. And perhaps the fact that such artistic treasures visit us and stay here for a while can tell other nations something about Iceland. For all this we are indeed grateful, as a nation of independent culture in the North Atlantic.

Vigdís Finnbogadóttir, President of Iceland

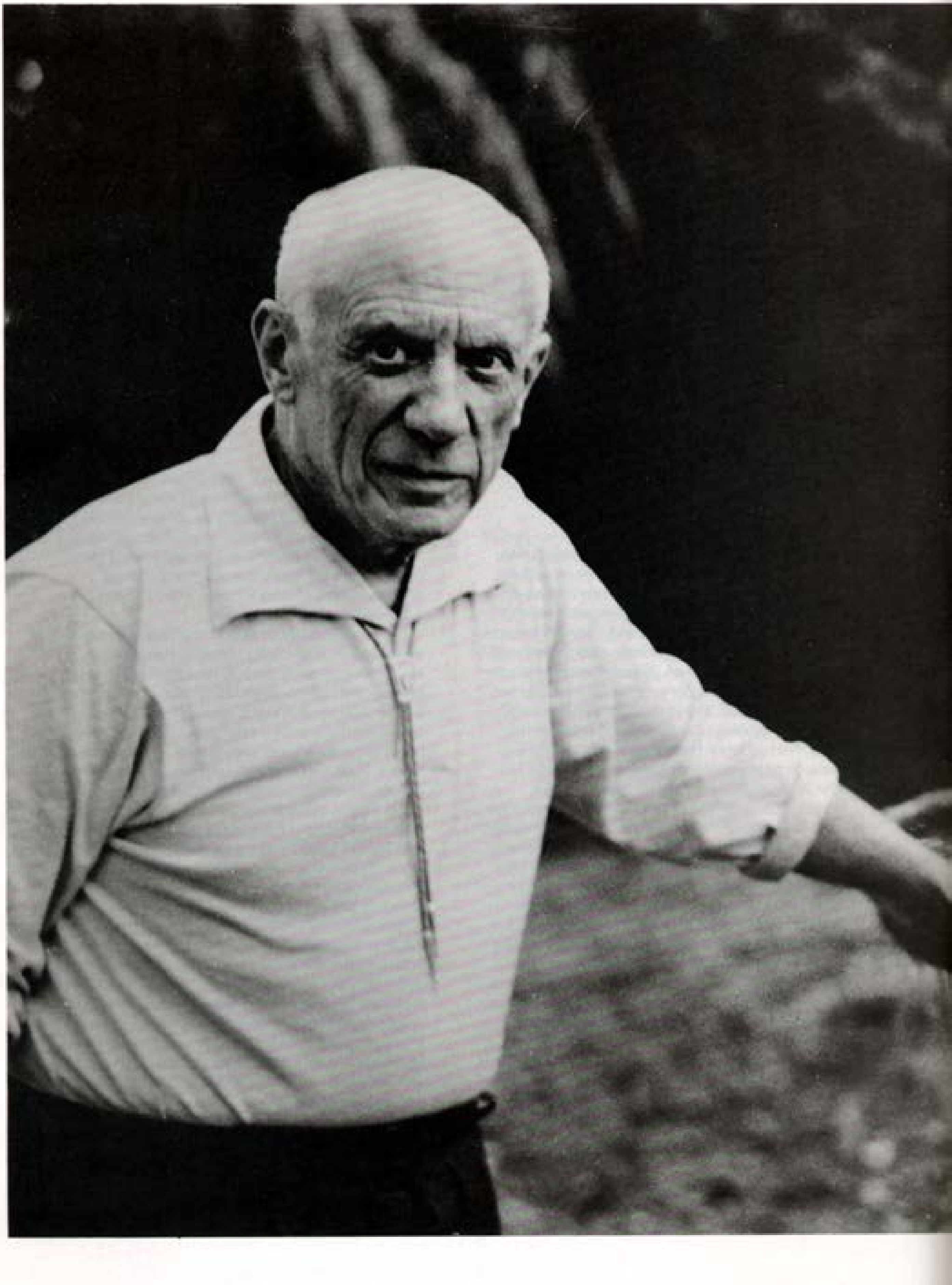

PICASSO, heimur hundruða hugmynda, þessi víðfeðma listræna auðlegð. Hvernig á eiginlega að næla sér í brot af þessum stóra anda í örfáum setningum? Má ég ekki í staðinn segja frá þeirri upplifun að koma í safnið hans í Barcelona. Þar getur að líta mörg verk listamannsins frá ýmsum skeiðum, og þó er maður í fullri vitund um, að þar er ekki nema brot eitt af stórfenglegu lífsverki. Eitt birtist þó í fullu skyggni: Furðulegt er að sjá teikningar og riss frá bernskuárum Picassos, listfengið er svo ótvírætt, hið næma auga, hin fima hönd. Hafi maður efast um það áður, að menn bókstaflega beri með sér snilligáfuna í vöggu, þá er hér sönnunin, – eins og hún hlýtur að hafa verið augljós hjá undrabarninu Mozart, – eða því ekki, skáldmæringnum Halldóri Guðjónssyni frá Laxnesi.

Þóra Kristjánsdóttir

Picasso hafði óvenjugenialar listgáfur, byggði á traustum grunni og hafði þá spýtu í höndunum, sem hann þurfti að brjóta.

Jóhannes Geir

Picasso – undrabarn til dauðadags.

Hringur Jóhannesson

Erfitt er að hugsa sér 20. öldina án áhrifa Picasso. Afstaða manna til hans setti svip sinn á listaheiminn á fyrri hluta aldarinnar. Sennilega er Picasso þekktasti myndlistarmaður sem um getur.

Kristján Davíðsson

Í listaverkum Picasso skynja ég: Stórbrotinn persónuleika, ótrúlega auðugt ímyndunarafl, sérstæðan húmor, kitlandi erótík.

Ragnheiður Jónsdóttir

Picasso, ósigrandi glímumaður við ný fagurfræðileg vandamál, sannar okkur að það er vandamálið sjálft sem er besti lærimeistarinn, lærimeistari meistaranna.

Baltasar

Það var lán fyrir þennan frábæra myndlistarmann að fæðast ekki á Íslandi.

Flóki

„Þessi sýning er fyrir ungu málarana í þínu landi," sagði Jacqueline Picasso, en ef ég ætti að kynna mann hennar með þrem orðum væru þau: Tröllið með töfrasprotann.

Erró

Stóran hluta af þeirri gleði að vera manneskja á ég að þakka sköpunaranda manns að nafni Pablo Picasso.

Gunnar Örn Gunnarsson

Fáir hafa verið fundvísari og enginn rausnarlegri í verkum sínum en snillingurinn Pablo Picasso. Allt sem hann snart öðlaðist listrænt gildi. Stórkostlegur.

Valtýr Pétursson

Skrýtinn fugl; Píkassó. Blendingur af páfugli, erni, hermikráku og skjóa. Mikilvægi hans helgast fremur af aðlögunarhæfni hans en listrænni uppáfinningarsemi. Alla tíð var Píkassó með undur næmt loftnet á nýjar hugmyndir í myndlist, tónlist, bókmenntum, dansi, jafnvel heimspeki, og fljótur að átta sig á gagnsemi þeirra fyrir sig. Og á endanum fór Píkassó alltaf fram úr öðrum þótt þeir hafi byrjað á undan honum.

Aðalsteinn Ingólfsson

Það var við opnun vorsýningar Salon de Mai í París 1953. Prúðbúinn og kyrrlátur hópur sýningargesta varð allt í einu órólegur og undrandi, því líkt og stormsveipur kom lágvaxinn maður, klæddur duggarapeysu og stórum augum, þvílík augu.

Loftið varð rafmagnað.

Þegar kona mín hafði fengið hjá honum áritaða sýningarskrá og hann vissi hvaðan hún kom, þá sagði Picasso: „Kannski maður eigi eftir að koma til Íslands."

Veri hann velkominn.

Veturliði Gunnarsson

PICASSO – a world of hundreds of ideas, this vast artistic richness. How is one to catch hold of a small part of this great spirit in a few sentences? May I instead describe the experience of visiting his museum in Barcelona. There one can see a variety of the work of the artist from many periods and still be conscious of the fact that they are only a small fragment of an immense œuvre. But one thing stands out clearly: how fantastic to see drawings and sketches from Picasso's childhood, the artistry is so unequivocal, the eye so sensitive, the hand so skilled. If anyone doubts that a man can be born a genius, then here is the proof – as it must have been obvious in the case of the child prodigy Mozart – or, for that matter, in the literary brilliance of young Halldór Laxness.

Þóra Kristjánsdóttir

Above all he was a man of extraordinary artistic genius. Furthermore he had a firm foundation to build on and held the stick in his hands that he needed to break.

Jóhannes Geir

Picasso – a child prodigy to his dying day.

Hringur Jóhannesson

It is hard to imagine the 20th century without Picasso. The world of art during the first half of the century was marked by people's attitude towards him. Picasso is probably the best known painter of all time.

Kristján Davíðsson

In Picasso's works I sense: A magnificent personality, an incredibly rich imagination, a singular sense of humour, a teasing eroticism.

Ragnheiður Jónsdóttir

Picasso, an unconquerable wrestler with aesthetic problems, proves to us that the problem itself is the greatest teacher, the teacher of masters.

Baltasar

This fabulous artist was fortunate not to be born in Iceland.

Flóki

„This exhibition is for the young painters in your country," Jacqueline Picasso said, but if I had to introduce her husband in six words they would be: A Giant with a Magic Wand.

Erró

I owe a great deal of my joy in living as a human being to the creative spirit of a man called Pablo Picasso.

Gunnar Örn Gunnarsson

Few artists have been more inventive and none more generous in their works than the genius Pablo Picasso. He gave artistic value to everything he touched. Magnificent.

Valtýr Pétursson

A strange bird, Picasso. A combination of peacock, eagle, parrot and magpie. His importance lies more in his talent for adjustment than his artistic inventiveness. Picasso possessed fantastically perceptive antennae for fresh ideas in art, music, literature, dance, even philosophy, and instantly realized how they could be useful to him. And in the end Picasso always left others behind, even when they started ahead of him.

Aðalsteinn Ingólfsson

It was the opening of the spring exhibition Salon de Mai in Paris in 1953. A well dressed and tranquil crowd of spectators was suddenly disturbed and surprised by the appearance, like a tornado, of a small man in a woolen sweater and with large eyes, such fabulous eyes. The air was electrified. When my wife had got him to autograph a programme and told him where she came from, Picasso said: „Perhaps I'll come to Iceland one day." May he be welcome.

Veturliði Gunnarsson

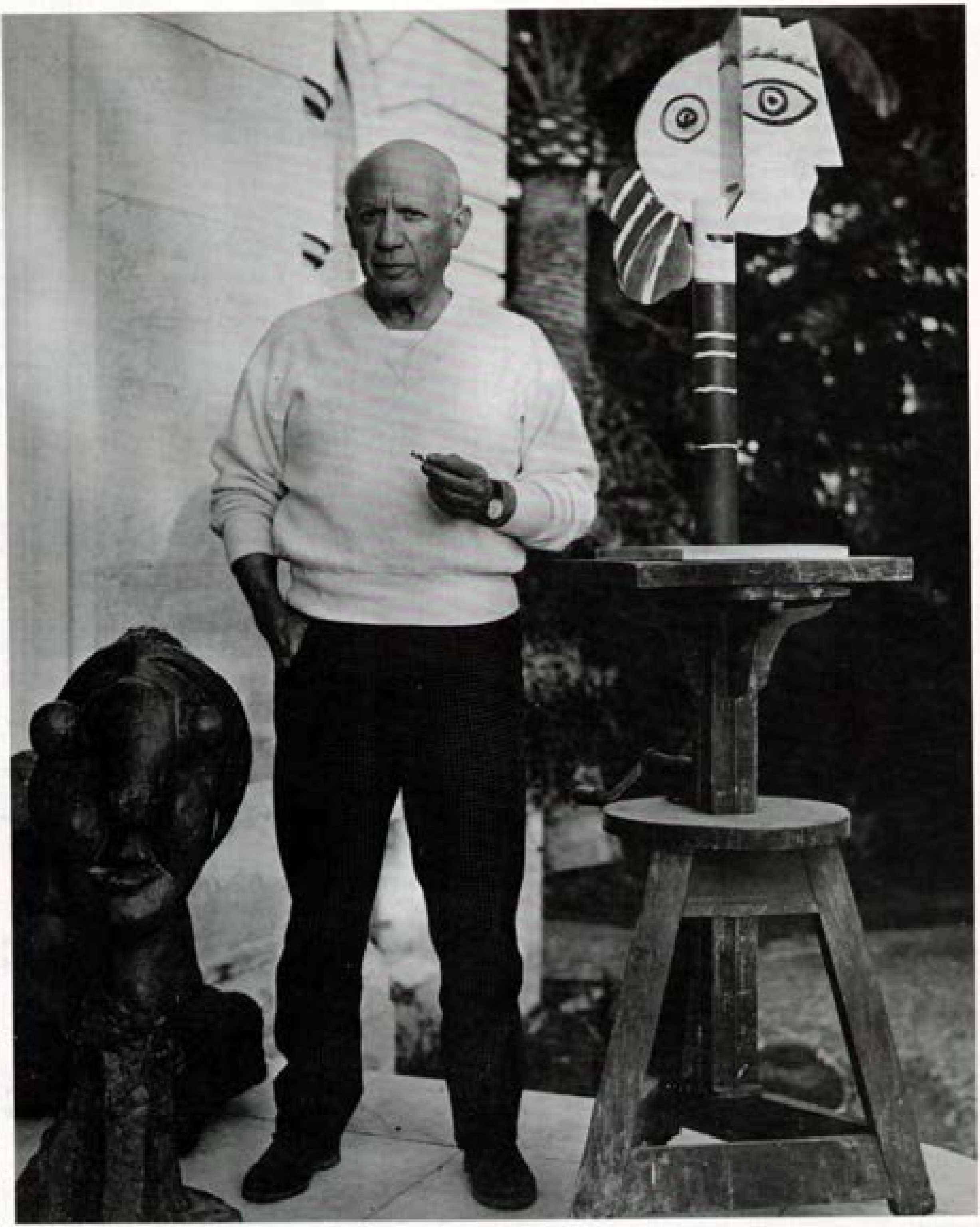

Ljósmyndir: Jacqueline Picasso.

Þakkarorð

Listahátíð í Reykjavík hefur jafnan gert landsmönnum kleift að kynnast sumu af því besta, sem hefur verið að gerast í menningu þjóðanna á þeim tíma. Hún hefur líka orðið til þess að glæða áhuga Íslendinga sjálfra á listrænum viðfangsefnum, hvatt þá til að setja markið hátt, enda samanburður við hið besta jafnan til þess fallinn.

Sýning á verkum Picassos hlýtur að vera einn merkasti atburður, sem rekið hefur á okkar fjörur fyrir milligöngu Listahátíðar. Við kunnum ekkju hans ómældar þakkir fyrir að sýna okkur þessa velvild og sóma og taka þá áhættu, sem því fylgir að fara með slíka dýrgripi um langan veg, svo þeirra verði notið hér í nyrstu höfuðborg heimsins.

Sumir menn skrá nafn sitt í söguna með þeim hætti, að það skín enn skært löngu eftir að allt annað, sem næst stóð í samtímanum, er þaðan máð. Það þarf ekki spámann til að segja fyrir um stöðu Picassos og verka hans í framtíðinni. Hún er hafin yfir vafa.

Fyrir hönd Listahátíðar vil ég þakka Jacqueline Picasso fyrir velvild hennar og óska þess, að sem allra flestir megi nýta þetta einstæða tækifæri til að kynnast ódauðlegum meistara frá fyrstu hendi.

Davíð Oddsson, borgarstjóri í Reykjavík

Acknowledgement

The Reykjavík Arts Festival has always tried to make available for Icelanders some of the best contemporary cultural achievements of other nations. It has also helped to stimulate the interest of our countrymen in artistic endeavour and encouraged them to set their aims higher – for which purpose comparison with the very best efforts is always effective.

An exhibition of Picasso's works will inevitably be one of the most significant events to occur here at the instigation of the Arts Festival. We owe immeasurable gratitude to his widow for showing us this kindness and honour and for taking the risk that is involved in transporting these treasures over such a long distance so that they may be enjoyed here in the northernmost capital of the world.

Some individuals leave their mark on history in such a manner that their names remain illustrious long after most of their contemporaries have been conseigned to oblivion. It doesn't take a prophet to foresee the future position of Picasso and his work. It is secured beyond doubt.

On behalf of the Reykjavík Arts Festival I want to thank Jaqueline Picasso for her kind assistance and express my wish that as many people as possible will use this unique opportunity to get acquainted at first hand with an immortal master.

Davíð Oddsson, Mayor of Reykjavík

1. *Tónlistarmaðurinn*
LE MUSICIEN
1917
olía á striga
145×113
innrömmuð

2. *Dísirnar þrjár*
LES TROIS GRACES
11.12. 1921
kol á striga
130×97
innrömmuð

3. *Marie Laure de Noailles*
MARIE LAURE DE NOAILLES
Paris 1923
kol á striga
130×96
innrömmuð

4. *Figúra*
FIGURE
Cannes 1927
olía á striga
128×97
innrömmuð

2 Picasso sýningarskrá

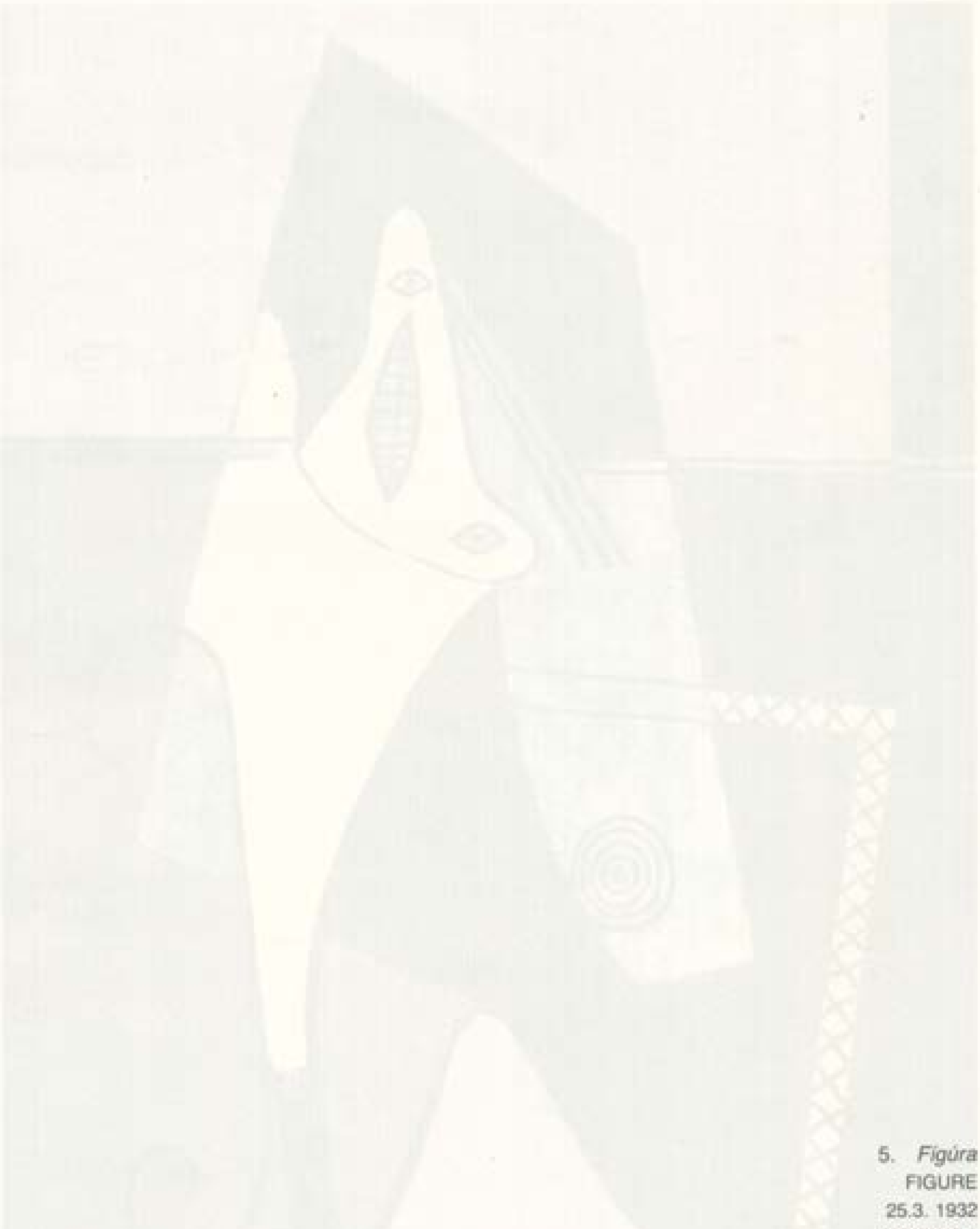

5. *Fígúra*
FIGURE
25.3. 1932
olía á striga
130×162
innrömmuð

6. *Nautaat*
TAUROMACHIE
21.7 1934
65×50
strengd, óinnrömmuð
dagsett að aftan
21 juillet et XXXIV og
staðsett Boisgeloup

7. *Uppstilling*
NATURE MORTE
21.7. 1934
olía á striga
81×100
strengd óinnrömmuð

8. *Nush Eluard*
NUSH ELUARD
15.8. 1937
olía á striga
53×44
innrömmuð á breiðan ramma
dagsett að aftan – 15 aout 37
(Nush Eluard (1906–1946) var
kona franska skáldsins Paul Eluard)

9. *Kona með hatt*
TÊTE DE FEMME AU CHAPEAU
14.3. 1938
olía á striga
46×38
innrömmuð
dagsett að aftan,
dagsett að framan

14.3.38.

10. *Kona með hönd undir kinn*
FEMME ACCOUDÉE
1.1. 1939
olía á striga
65×59
strengd, óinnrömmuð
dagsett að aftan
(1er 1. 39)

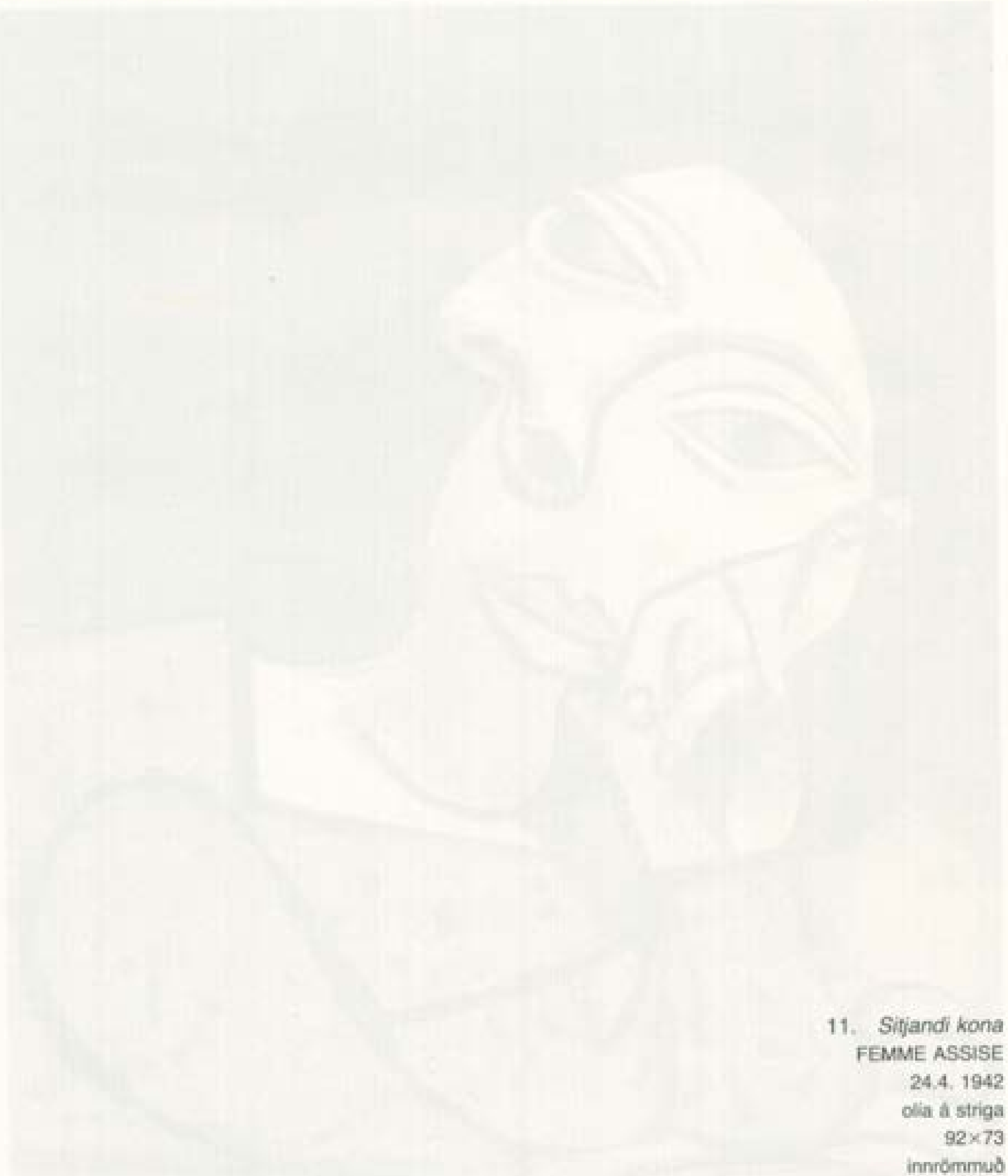

11. *Sitjandi kona*
FEMME ASSISE
24.4. 1942
olía á striga
92×73
innrömmuð
dagsett að aftan

24.4.42

13. *Stóll með hauskúpu og bók*
CHAISE AU CRÂNE ET AU LIVRE
26.2. 1946
olía á striga
130×97
innrömmuð
dagsett að aftan
26.F. 1946

15. *Viðarbrennsla í Vallauris*
LES FOURS À BOIS DE VALLAURIS
ca. 1951 – 1952
viðarkol á striga
60×73
strengd óinnrömmuð
(Vallauris er 22.000 manna bær
6 km frá Cannes)

16. *Frú Z*
MADAME Z
1954
olía á striga
100×81
innrömmuð
Að aftan er dagsett hvenær
Picasso gaf Jacqueline myndina
25. apríl 1967
(Myndin heitir Madame Z af því að
J. bjó húsi sem hét Villa le Ziquet)

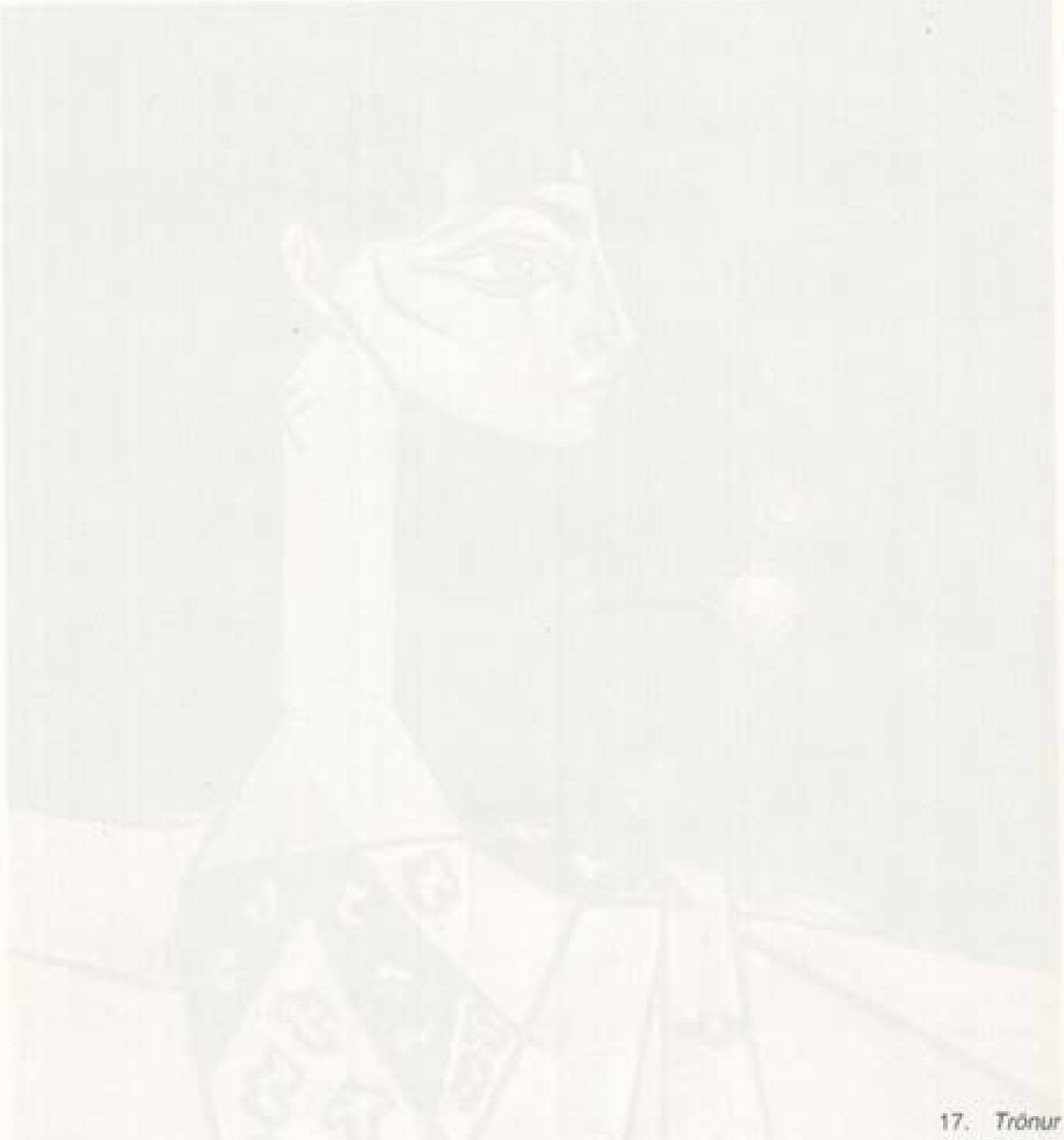

17. *Trönur*
CHEVALET
18.11. 1954
olía á striga
208×124
innrömmuð
dagsett að aftan

18. *Jacqueline í La Californie*
JACQUELINE À LA CALIFORNIE
18.5. 1956
olía á striga
80×64
innrömmuð
dagsett að aftan 18. maí 56
(Picasso átti hús sem hét
La Californie)

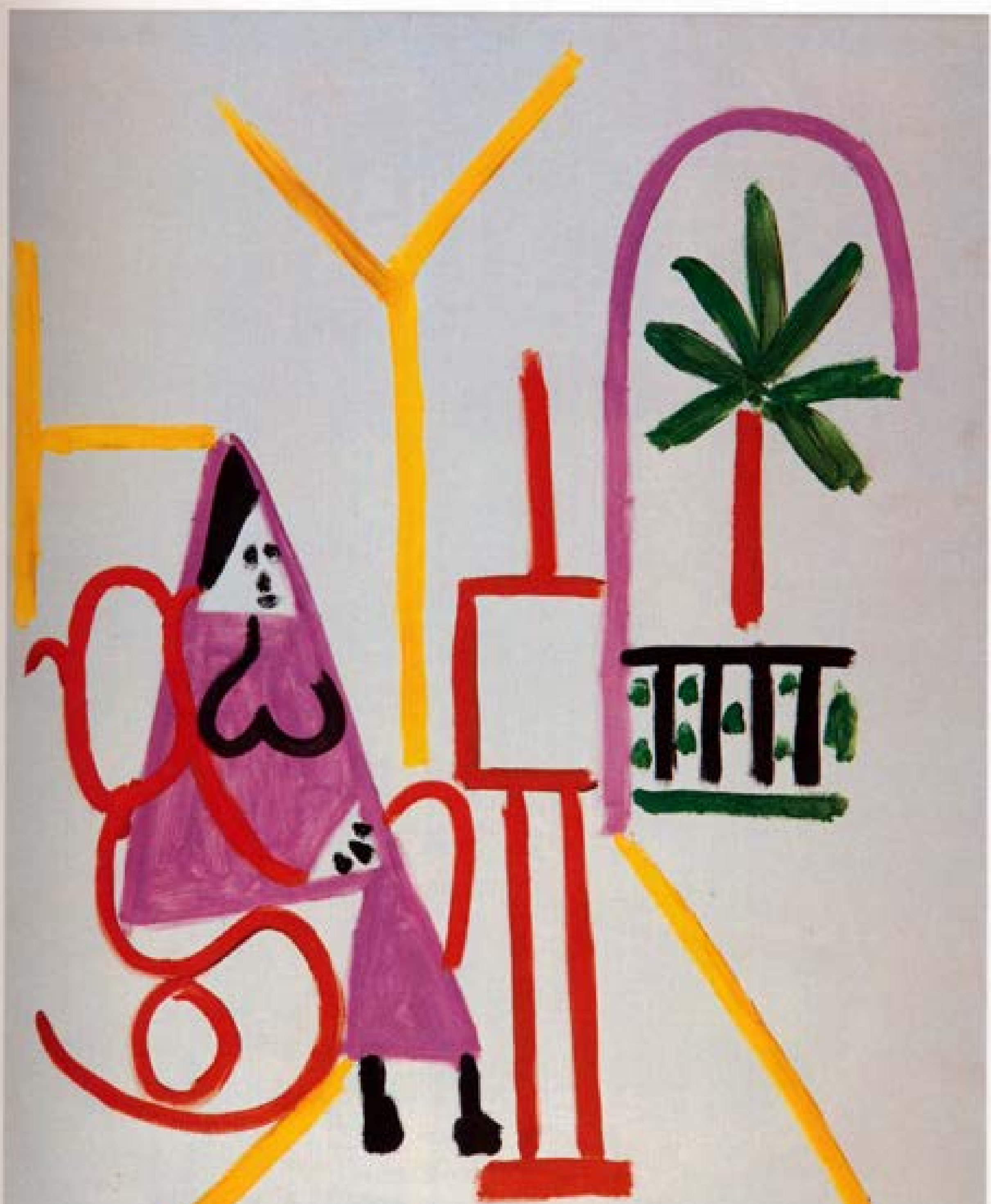

19. *Skápur frá Vauvenargues*
BUFFET DE VAUVENARGUES
19.3. 1959, II
olía á striga
162×130
innrömmuð
dagsett að aftan
(Picasso keypti höll í
Vauvenargues seinna)

20. *Fuglar í La Californie*
OISEAUX À LA CALIFORNIE
18.11. 1960, I
olía á striga
50×107
strengd, óinnrömmuð
dagsett að aftan

4 Picasso spingarzeră

21. *Jacqueline með hatt*
JACQUELINE AU CHAPEAU
1.1. 1961
olía á striga
116×88
innrömmuð
dagsett að aftan

22. *Jacqueline*
JACQUELINE
Mougines – 1962
Málmplata, klippt, beygð, máluð
49 cm

23. *Jacqueline*
JACQUELINE
4.12. 1962
olía á striga
92×73
innrömmuð
dagsett að aftan

24. *Hugarórar*
FANTASME
25.3. 1967, III
olía á striga
60×73
innrömmuð
dagsett að aftan

25. *Piero Crommelynck, svartlistamaður*
PIERO CROMMELYNCK, GRAVEUR
16.1. 1969
olía á striga
161×97
innrömmuð
dagsett að aftan

26. *Málari með barn*
PEINTRE A L'ENFANT
21.10. 1969
olía á striga
130×194
strengd, óinnrömmuð
dagsett að aftan

27. *Persóna*
PERSONNAGE
25.9. 1970
olía á striga
194×130
strengd, óinnrömmuð
dagsett að aftan

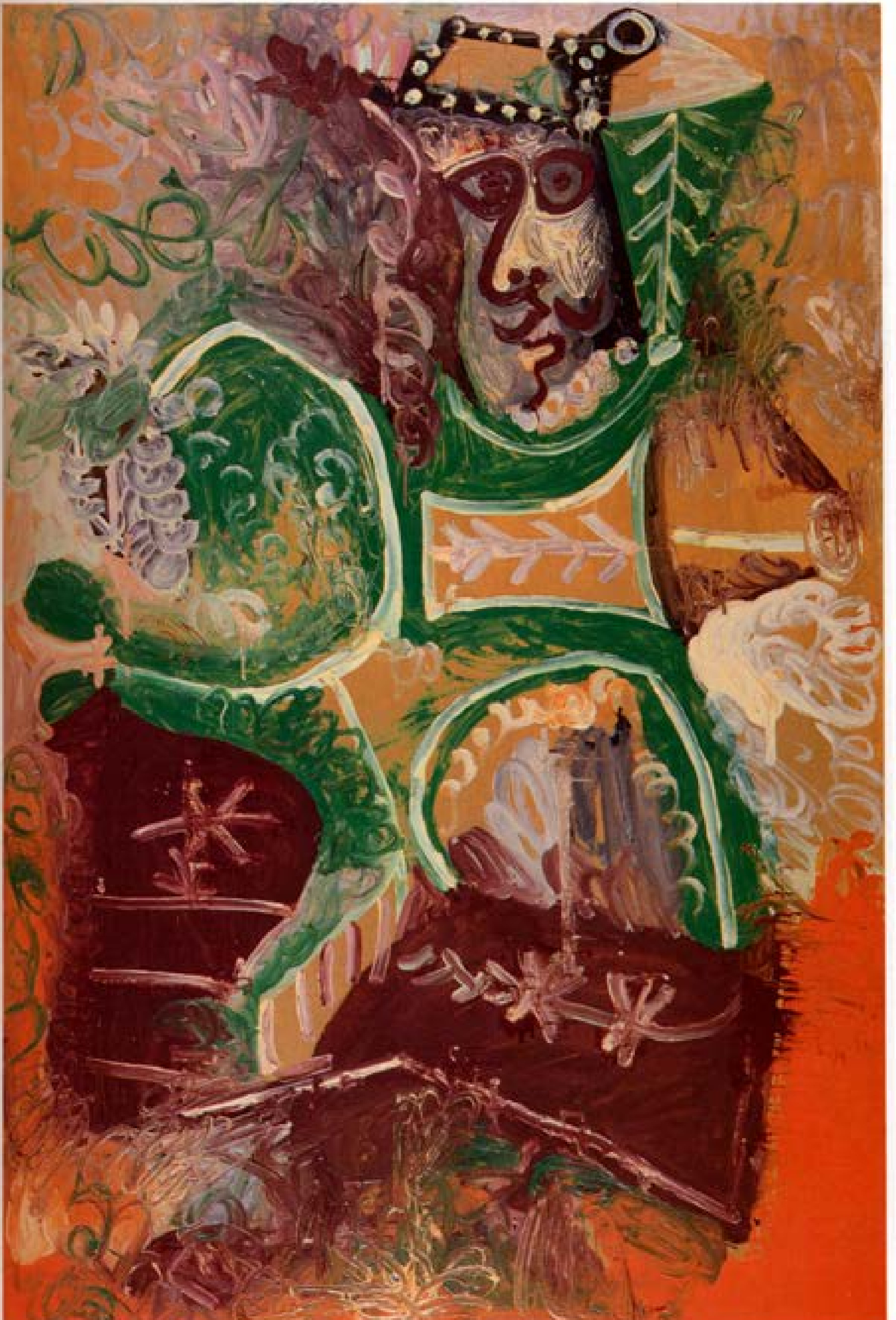

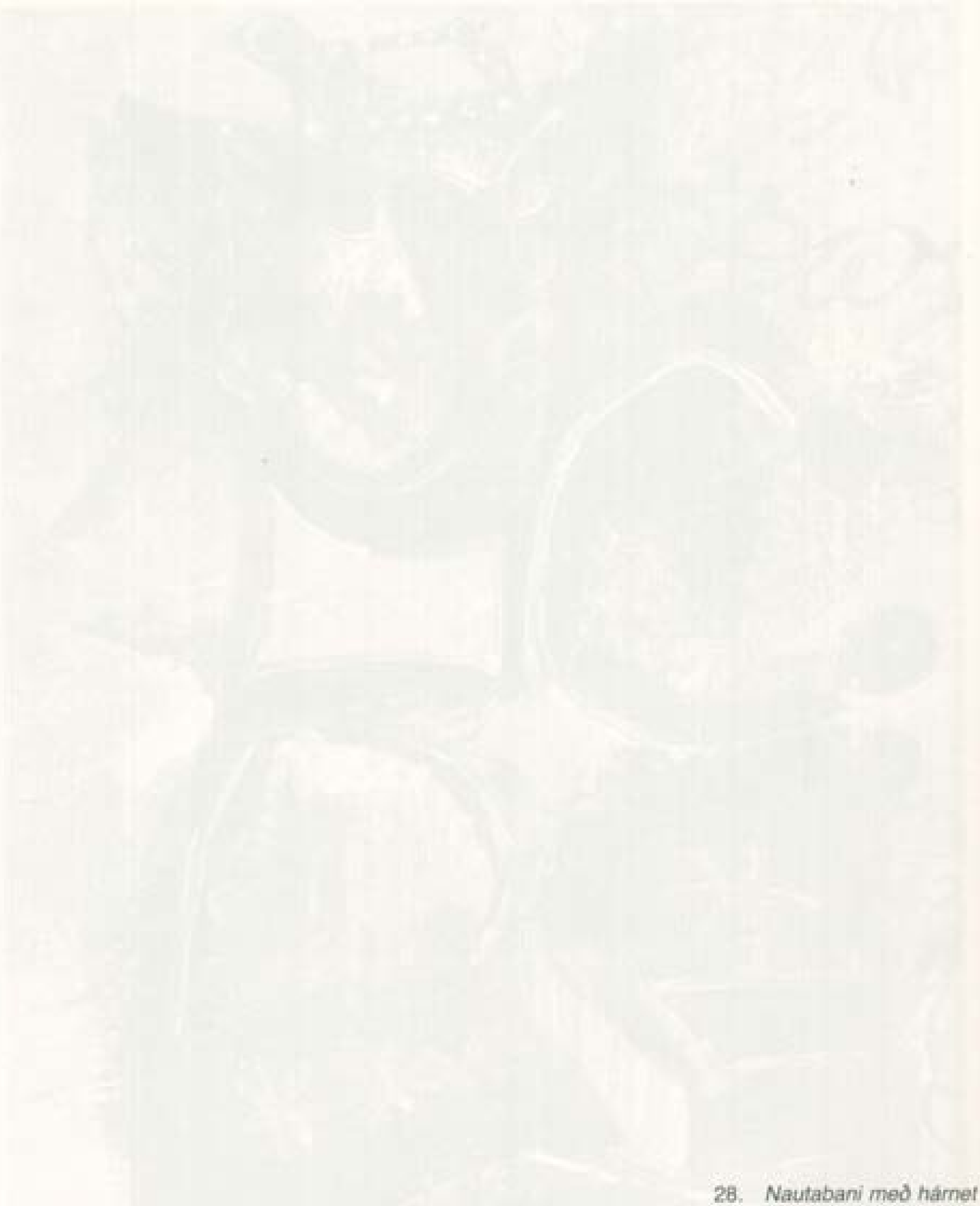

28. *Nautabani með hárnet*
TORERO À LA RÉSILLE
27.9.1970, I
olía á striga
65×55
óstrengd
dagsett að aftan

5 Picasso springend

29. *Nautabani með hárnet*
TORERO À LA RÉSILLE
27.9. 1970, II
olía á striga
61×50
óstrengd
dagsett að aftan

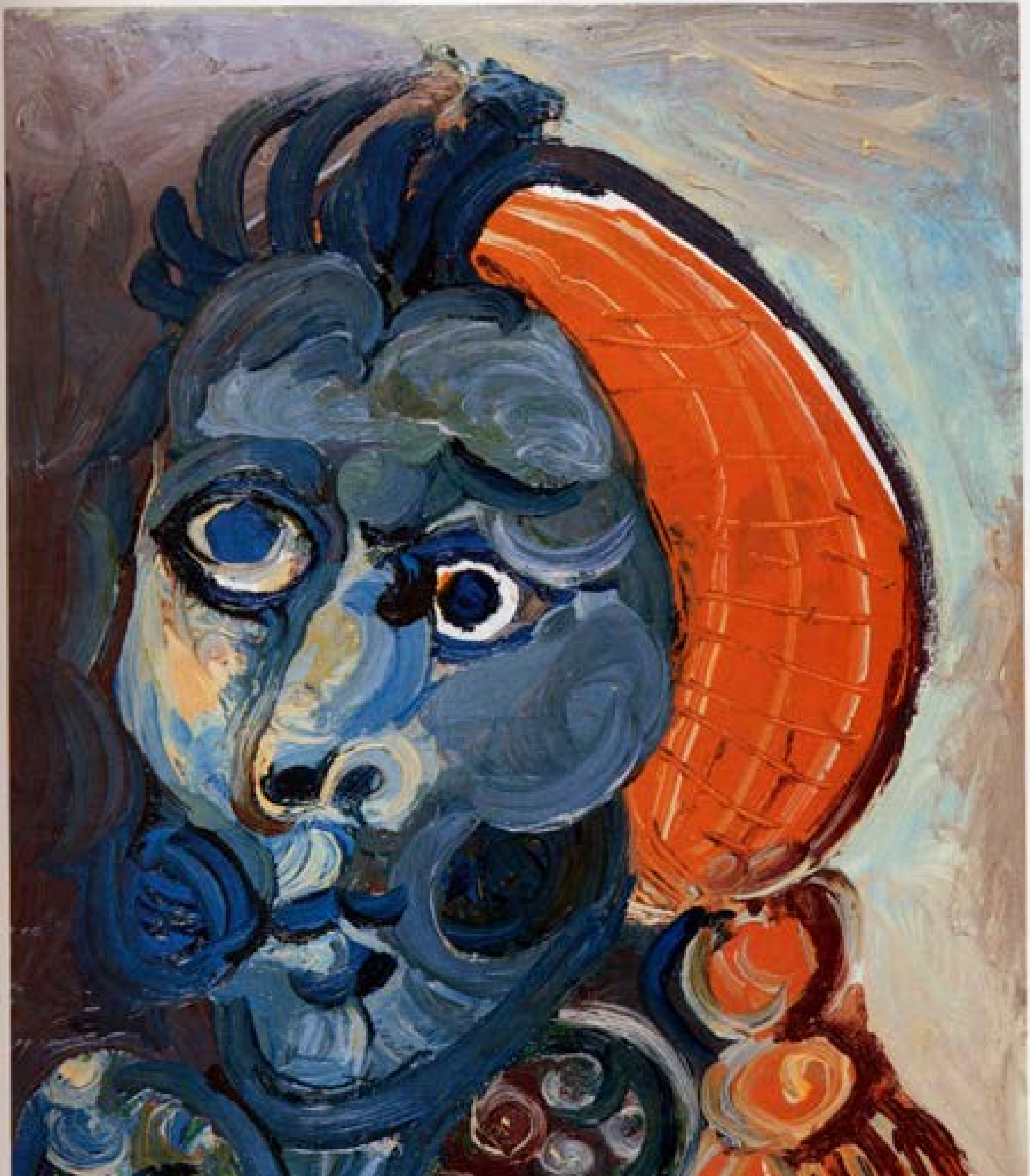

30. *Spænskt par*
COUPLE ESPAGNOL
17.10. 1970
olía á striga
162×130
innrömmuð
dagsett að aftan

31. *Par*
COUPLE
21.10. 1970, II
olía á striga
113×145
innrömmuð
dagsett að aftan

32. *Maður með yfirvaraskegg*
HOMME AUX MOUSTACHES
8.4. 1971
olía á striga
81×65
óstrengd
dagsett aftan á

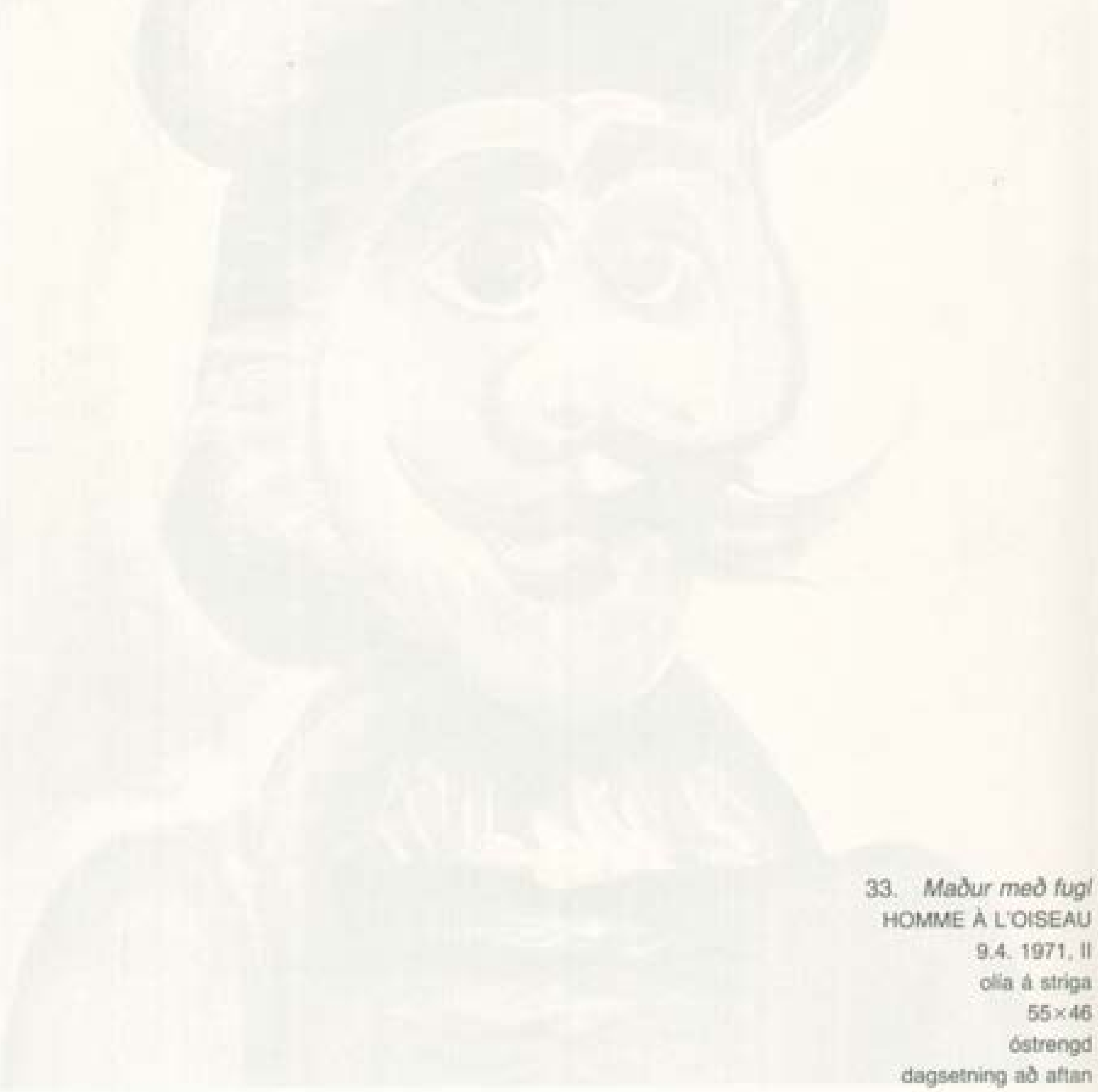

33. *Maður með fugl*
HOMME À L'OISEAU
9.4. 1971, II
olía á striga
55×46
óstrengd
dagsetning að aftan

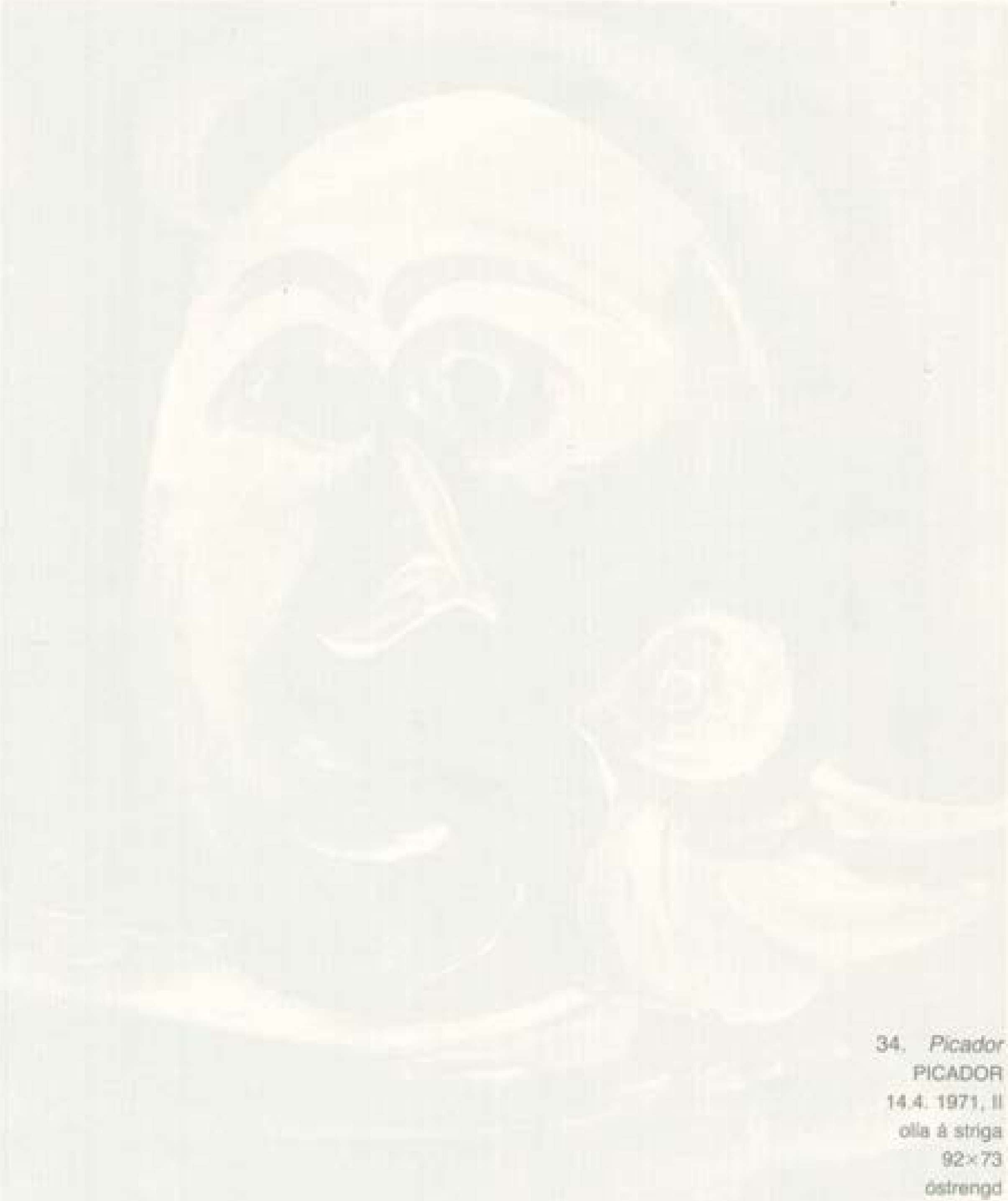

34. *Picador*
PICADOR
14.4. 1971, II
olía á striga
92×73
óstrengd
dagsetning aftan á

35. *Skeggjaður maður með gulan hatt*
BARBU AU CHAPEAU JAUNE
2.7. 1971, III
olía á striga
81×65
óstrengd
dagsett aftan á

36. *Ungur maður*
JEUNE HOMME
6.7. 1971
73×60
óstrengd
dagsett aftan á

37. *Maður*
HOMME
5.8. 1971
olía á striga
81×65
óstrengd
dagsett aftan á

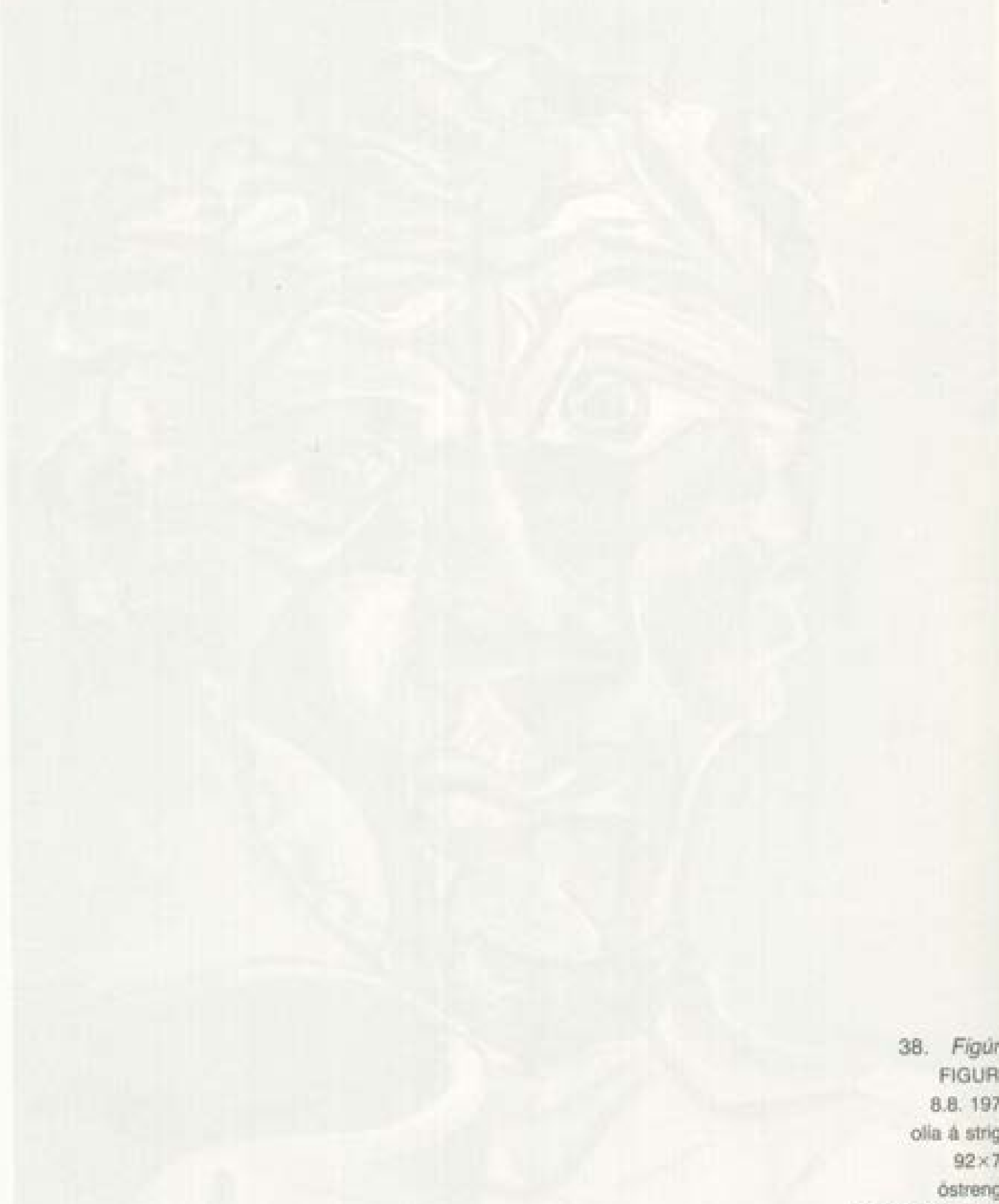

38. *Figúra*
FIGURE
8.8. 1971
olía á striga
92×73
óstrengd
dagsetning aftan á

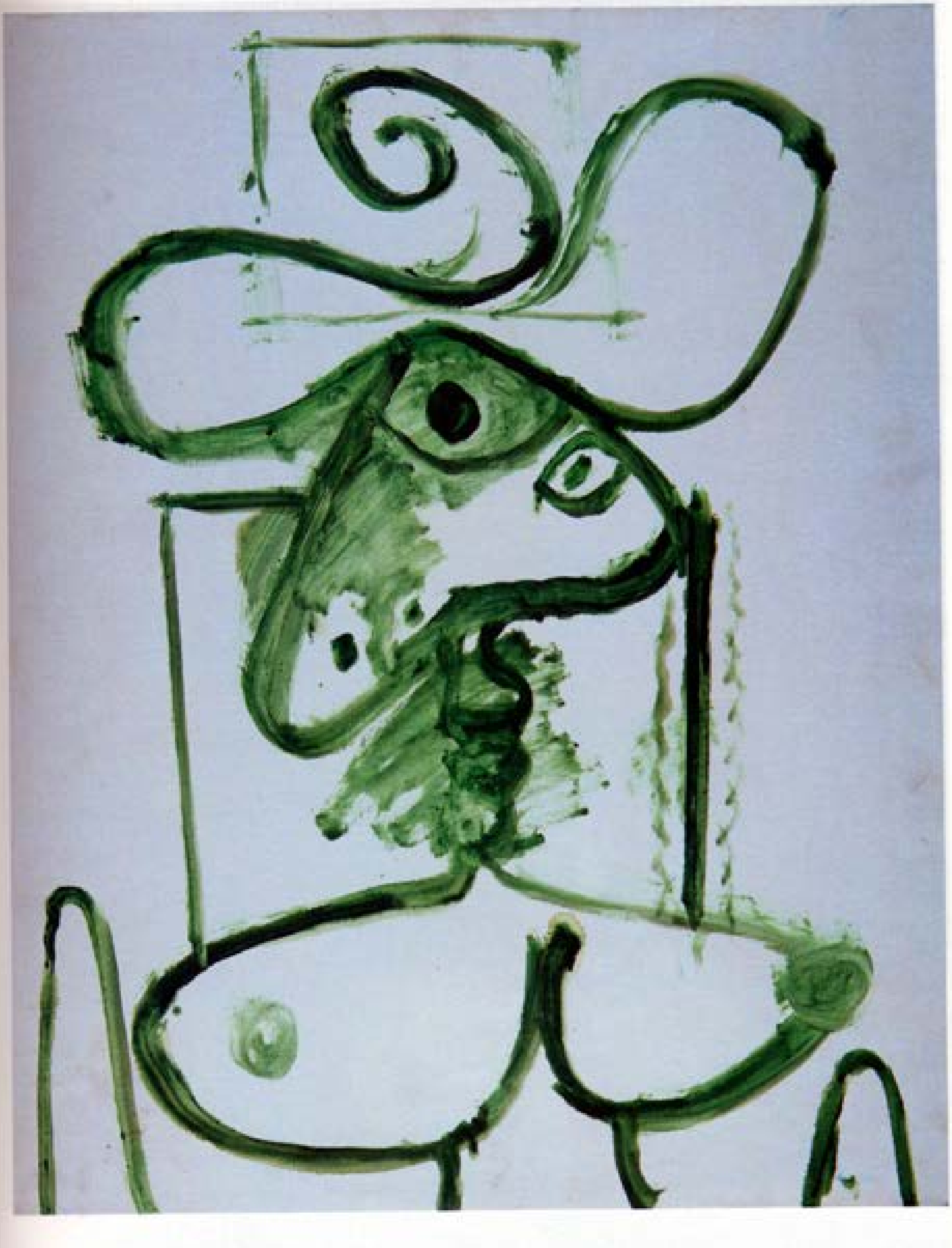

39. *Ung kona*
JEUNE FEMME
23.8. 1971
olía á striga
92×73
óstrengd
dagsetning aftan á

40. *Sunnudagur 3.10. 71*
DIMANCHE 3.10. 71
3.10. 1971
olía á striga
73×60
óstrengd
dagsetning að framan og aftan,
vikudagur (dimanche) tilgreindur

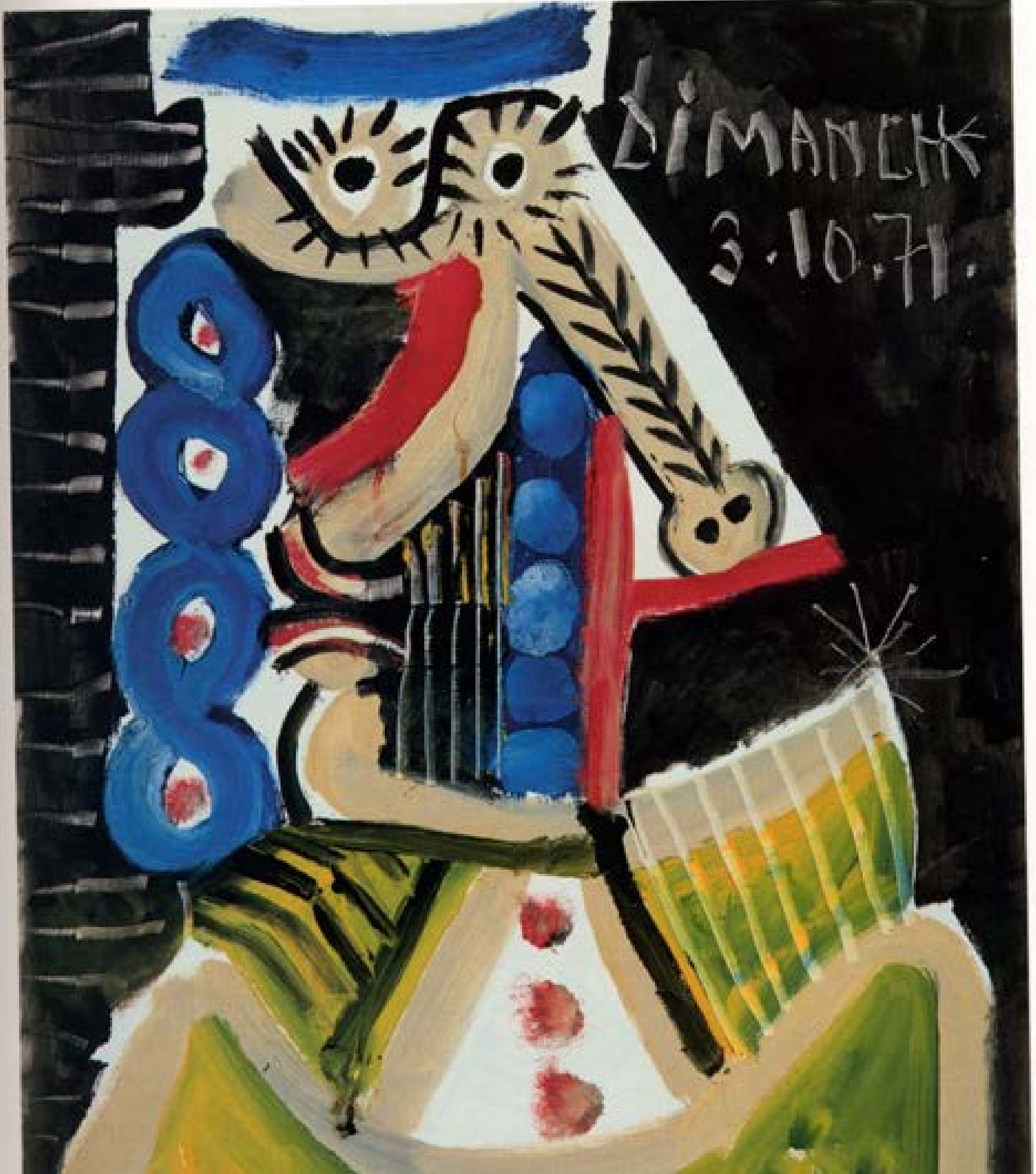
DIMANCHE
3.10.71.

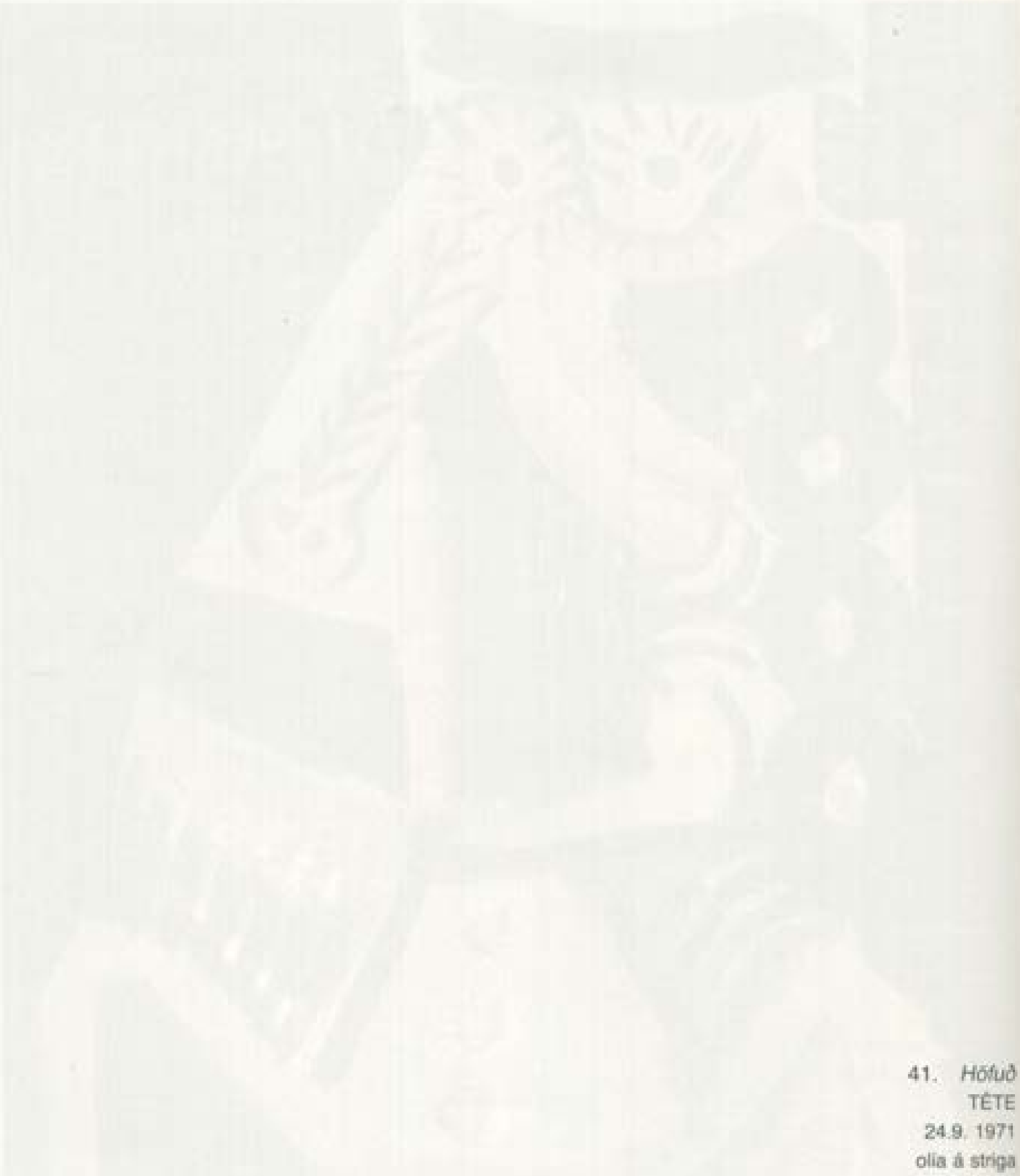

41. *Höfuð*
TÊTE
24.9. 1971
olía á striga
73×60
óstrengd
dagsett aftan á

42. *Maður frá 22.12. 71*
HOMME DU 22.12. 71
22.12. 1971
olía á striga
92×73
óstrengd
dagsetning bæði að
framan og aftan

22.12.71.

43. *Spilamaðurinn*
LE JOUEUR AUX CARTES
30.12. 1971, II
olía á striga
113×145
innrömmuð
dagsett að aftan

44. *Maður með sverð*
HOMME A L'EPÉE
12.1. 1972, II
olía á striga
162×130
innrömmuð
dagsett að aftan

7 Picasso springerská

45. *Skeggjaði maðurinn*
LE BARBU
20.1. 1972
olía á striga
73×60
óstrengd
vikudagur (vendredi) skráður
aftan á en strikað yfir.
Strikað yfir dagsetningu 21.1. 72

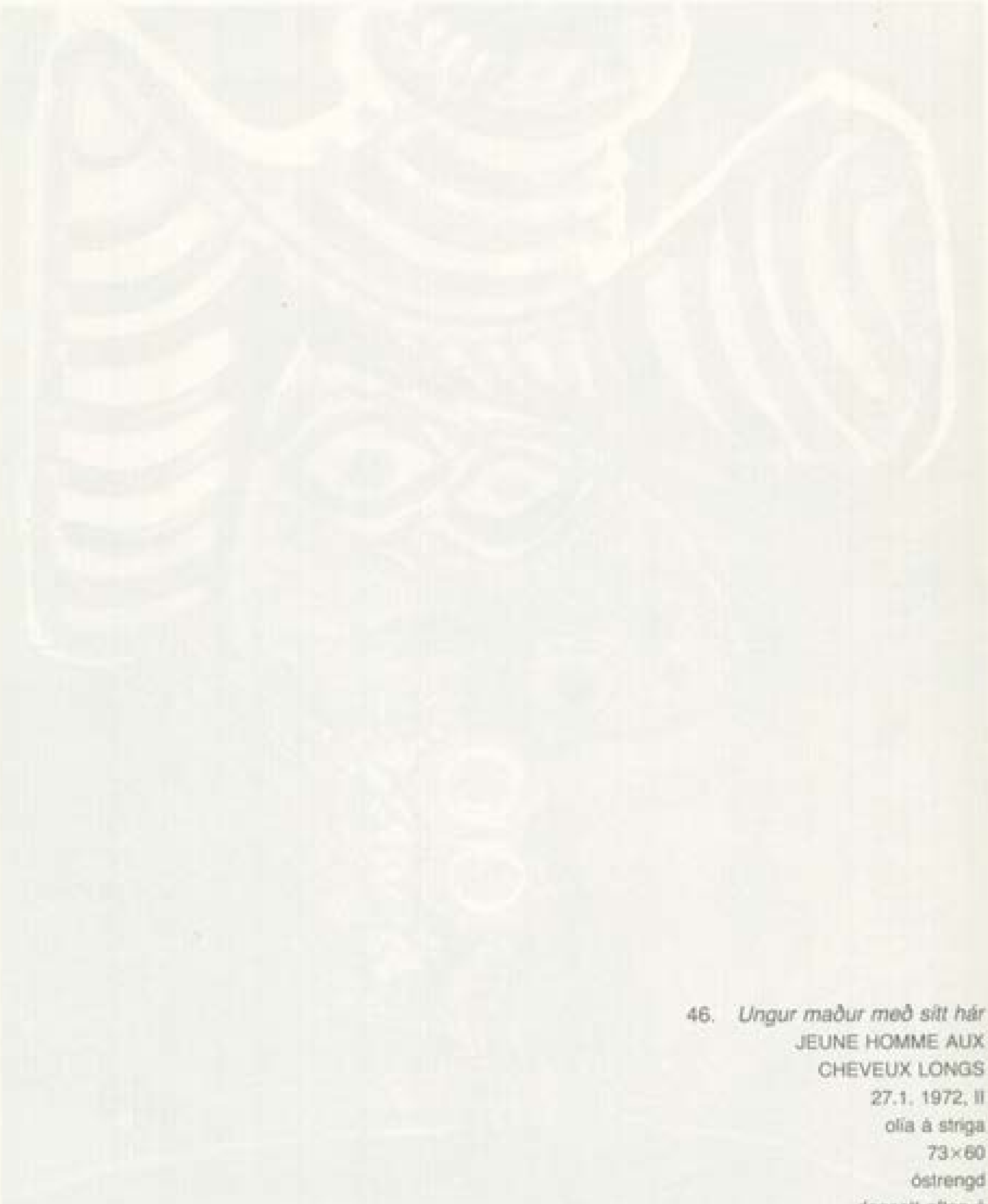

46. *Ungur maður með sítt hár*
JEUNE HOMME AUX
CHEVEUX LONGS
27.1. 1972, II
olía á striga
73×60
óstrengd
dagsett aftan á

47. *Persóna*
PERSONNAGE
29.1. 1972, II
olía á striga
81×65
óstrengd
dagsetning aftan á

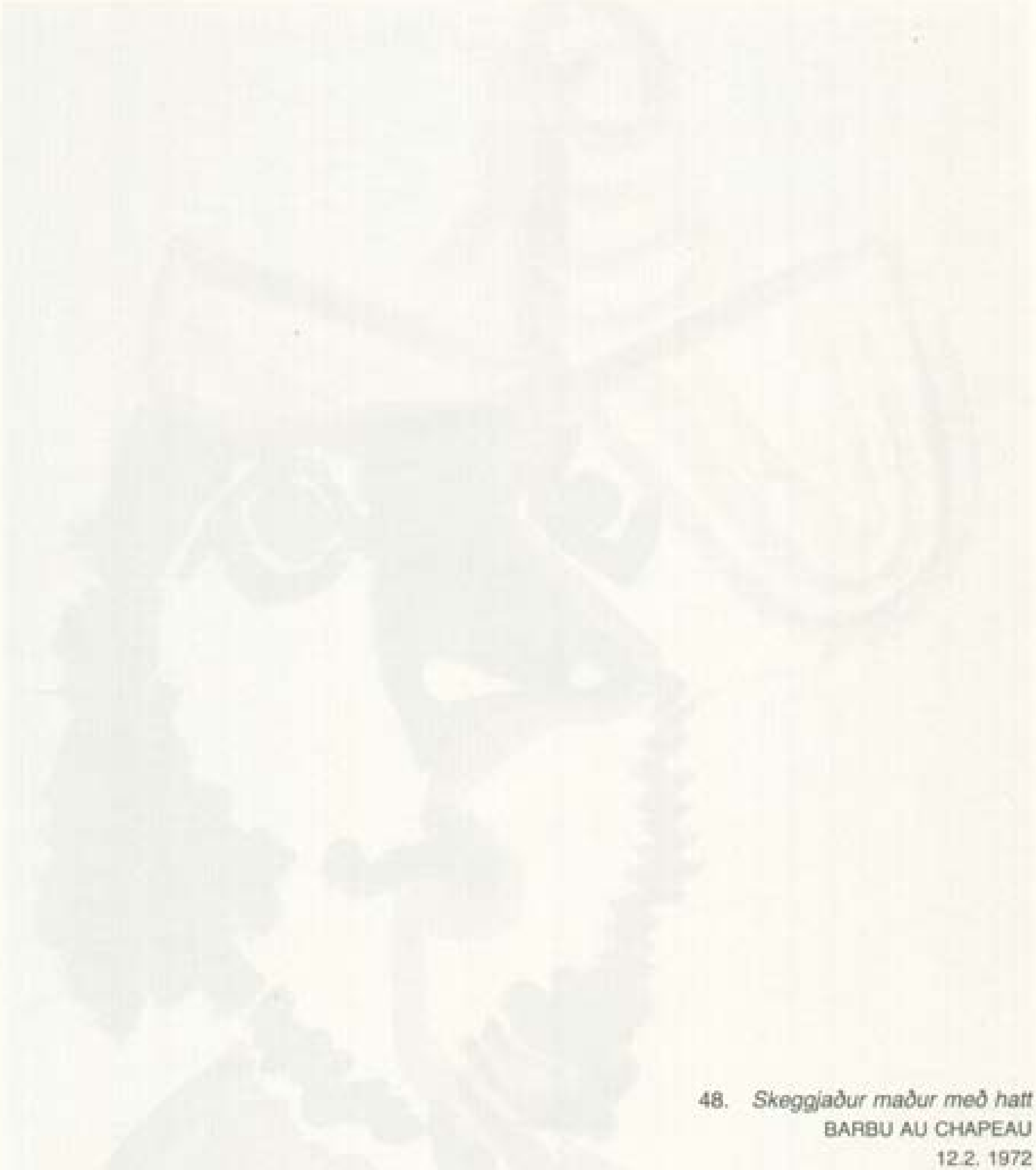

48. *Skeggjaður maður með hatt*
BARBU AU CHAPEAU
12.2. 1972
100×81
óstrengd
dagsetning aftan á
einnig vikudagur (samedi)

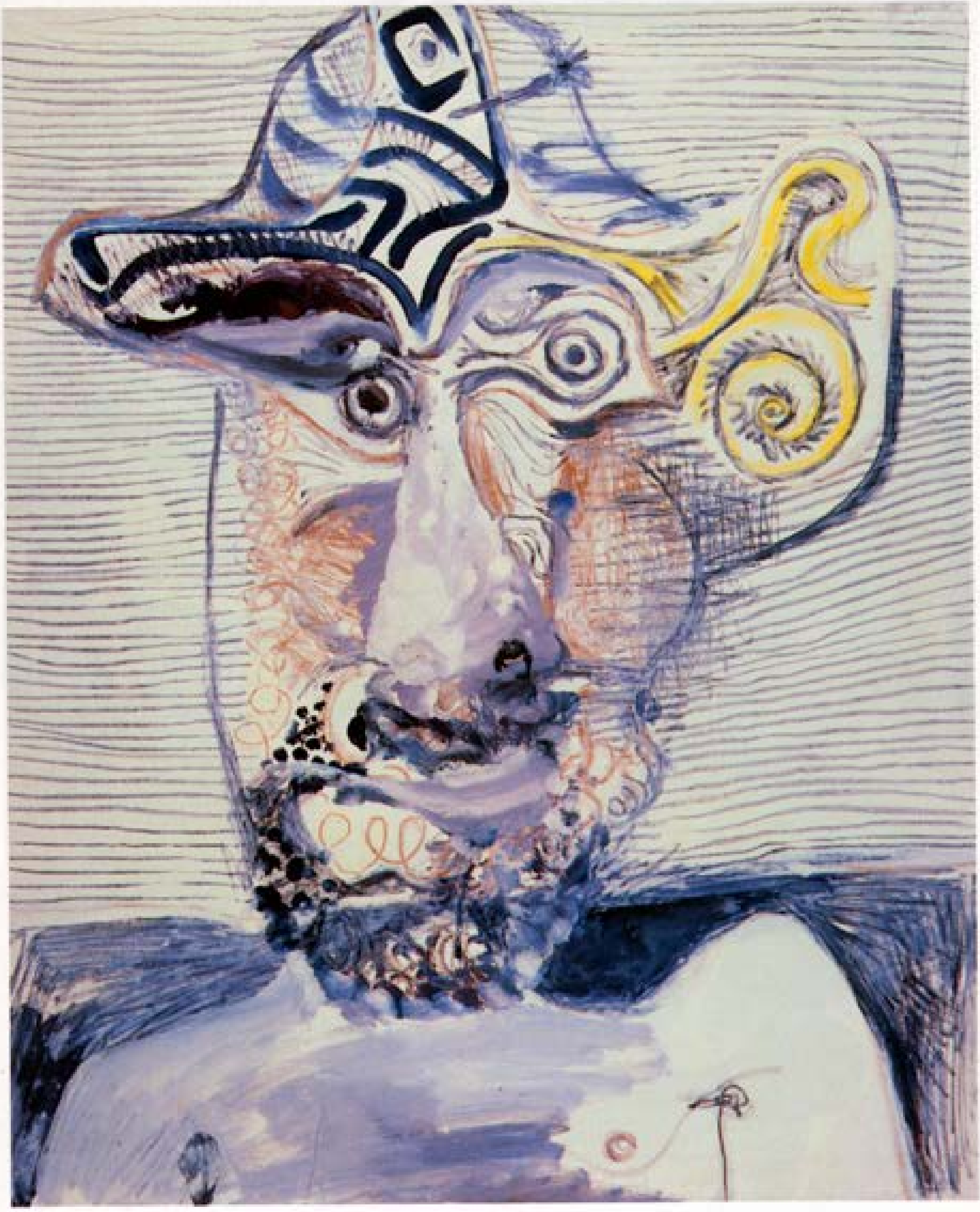

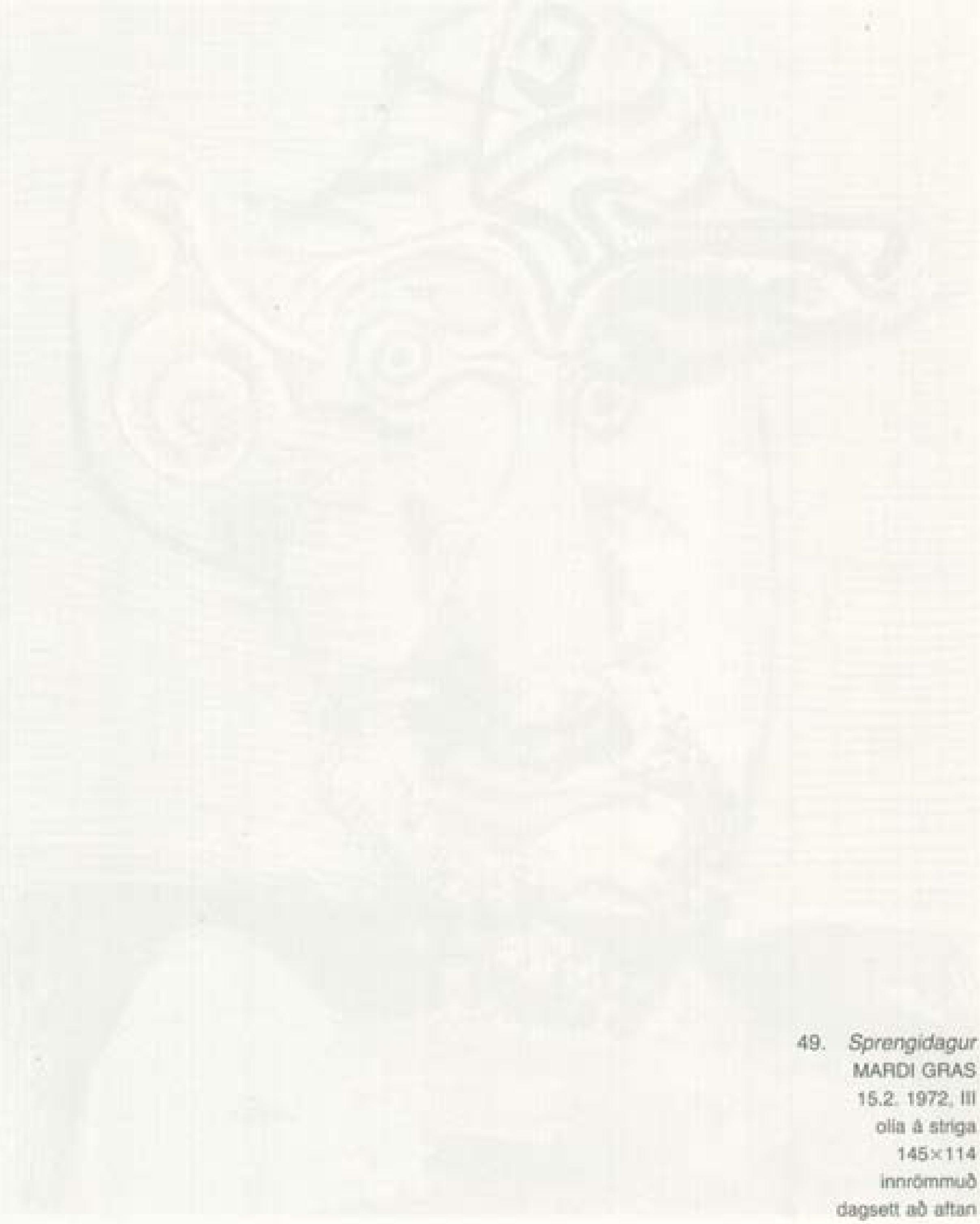

49. *Sprengidagur*
MARDI GRAS
15.2. 1972, III
olía á striga
145×114
innrömmuð
dagsett að aftan

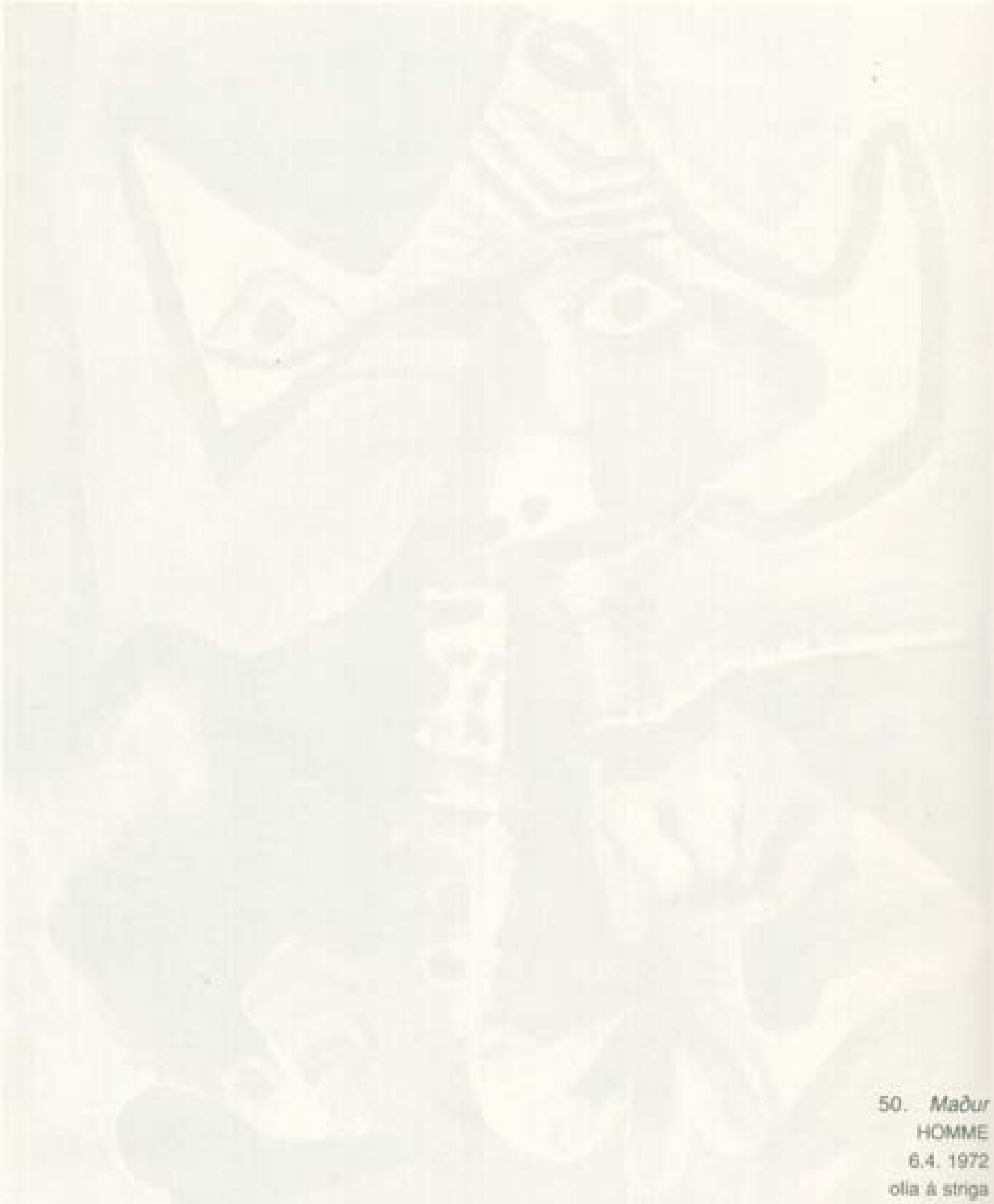

50. *Maður*
HOMME
6.4. 1972
olía á striga
73×60
óstrengd
dagsett að aftan

51. *Persóna*
PERSONNAGE
9.4. 1972
olía á striga
92×73
óstrengd
dagsetning aftan á

52. *Tónlistarmenn*
MUSICIENS
11.4. 1972
olía á striga
73×82
óstrengd
dagsetning aftan á

8 Picasso synngeskrá

53. *Sena*
SCÈNE
13.4. 1972
olía á striga
81×100
óstrengd
dagsetning aftan á

54. *Maður með hatt*
HOMME AU CHAPEAU
14.4. 1972, II
olía á striga
81×65
óstrengd
dagsett að aftan

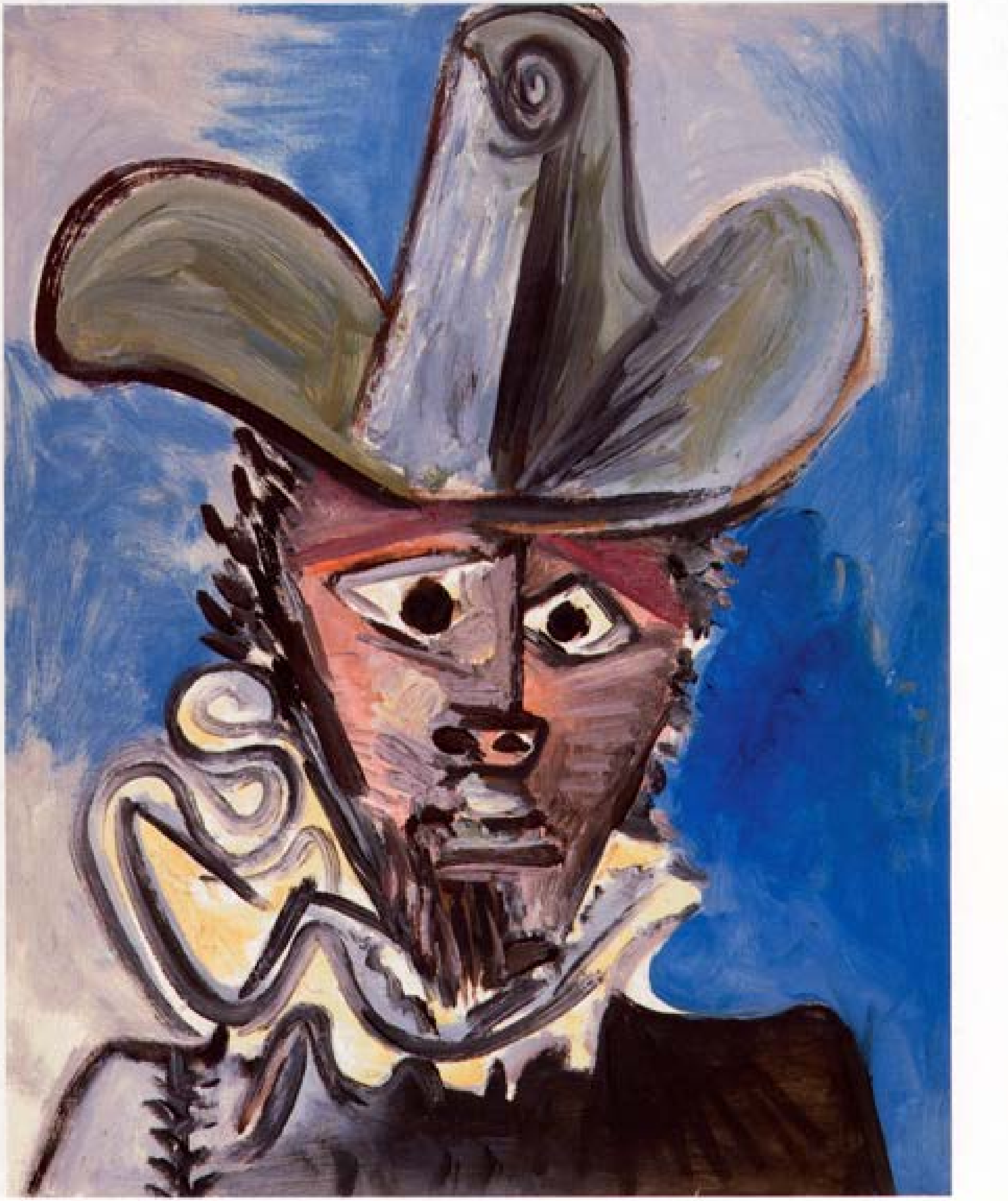

55. *Maður með krosslagðar hendur*
HOMME AUX BRAS CROISÉS
14.4. 1972, IV
olía á striga
92×73
óstrengd
dagsetning aftan á
einnig vikudagur (vendredi)

Listahátíð í Reykjavík 1986